

KJEFRA KASSESEN

JORN+BØRN

Keramikkassen

Asger Jorn i Albisola. 1954

Indhold keramikassen

UDKLÆDNING (hue og pibe)

JORN PÅ PIND

JORN-HÅNDDUKKE

JORN-TÆPPE

LOG-BOG

BILLEDE af "SLADREFAD"

BILLEDE af "DEN BLÅ FUGL"

BILLEDE af "DÅRLIG SPØG"

KERAMIKGENSTANDE

LERPRØVER

KAGEDÅSE

FOTO af "DET STORE RELIEF"

FOTO af **ASGER JORN** på scooter

Indhold katalog

GENEREL INFORMATION 6

Forord

Asger Jorns kunst og verdenssyn

Til pædagoger, lærere og ledere

Pædagogiske temaer og emner

Brug af kassen

Besøg på Museum Jorn og Booking af kasser

VÆRKER, FORTÆLLINGER OG AKTIVITETER 13

ASGER JORN FORTÆLLER - OVERORDNET 14

Asger Jorn fortæller - om sig selv

Asger Jorn fortæller - om keramik

VÆRK 1: "SLADREFAD" 21

Jorn fortæller - om "Sladrefad"

Aktivitet A1 : Ler som materiale

Aktivitet A2 : På tur i institutionen/skolen

Aktivitet A3 : Skattejagt og lerbibliotek

Aktivitet B1 : Min egen tallerken

Aktivitet B2 : Perler til sladretanterne

VÆRK 2: "DEN BLÅ FUGL" 34

Jorn fortæller - om "Den blå fugl"

Aktivitet A1 : Ler som materiale

Aktivitet A2 : På tur i institutionen/skolen

Aktivitet A3 : Skattejagt

Aktivitet B1 : Vores smukke fugle

Aktivitet B2 : Mit ansigt i ler

Aktivitet B3 : Vores eget kæmperelief

VÆRK 3: "DÅRLIG SPØG" 46

Jorn fortæller - om "Dårlig spøg"

Aktivitet A1 : Mine fingre er mit værktøj

Aktivitet B1 : Min frække trolde

Aktivitet B2 : En farlig edderkop

Forord

UD&LÆR i Silkeborg Kommune formidler undervisnings- og læringsforløb, som alle har det til fælles, at de afvikles i eksterne læringsmiljøer – dvs. at børn og unge skal ud af de vante rammer og møde andre aktørers særlige fagområde. Jørn+Børn er tilrettelagt, så der både er fordybelse i børnehaven og skolen og i et eksternt læringsmiljø - gennem besøg på Museum Jørn. Undervisnings- og læringsforløbene under UD&LÆR bidrager til skolernes og dagtilbuddenes opfyldelse af læringsmål. Jørn+Børn er knyttet op til alle 6 læreplanstemaer og berører emner og temaer, der er aktuelle for målgruppen. Jørn+Børn henvender sig til de 4-6 årige i børnehaverne og de 6-8 årige i skole og SFO.

Jørn+Børn er udviklet i regi af UD&LÆR i et samarbejde mellem Børnekultur Silkeborg, Museum Jørn og Creuni. Vi har udviklet et projekt, hvor I kan arbejde med pædagogik og kunst, og hvor disse mødes på en ny måde. Koblingen gøres levende for børnene og let tilgængelig og interessant for jer pædagoger og lærere.

Med Jørn+Børn vil vi skabe et møde mellem børn, pædagoger/lærere, Asger Jørn og Museum Jørn, hvor alle børn kan byde ind på lige fod. I arbejdet med Jørn+Børn er mangfoldighed og forskellige udtryk en force, og der findes intet facit på, hvad der er rigtigt og forkert.

Jørn+Børn består af fem inspirationskasser, der indeholder detaljerede beskrivelser af, hvordan I som pædagoger og lærere kan arbejde med Jørns kunst, kreative processer og hans samfundsengagement i øjenhøjde med børnene.

Asger Jorns kunst- og verdenssyn

JORN+BØRN tager udgangspunkt i de metoder og strategier, som karakteriserer Asger Jorns kunstneriske arbejde og hans samfundsengagement.

Jorn troede på, at vi alle rummer kreative kræfter. Han arbejdede med at inddrage beskueren direkte, men satte også sine omgivelser i gang med selv at være kreative. Efter Jorns opfattelse er kunsten ikke kun for de få udvalgte: enhver kan skabe, og enhver kan se på billeder.

Det helt særlige ved Jorn er hans eksperimenterende og legende tilgang til kunsten. Han fokuserede ikke kun på resultatet, men også på arbejdsprocessen og udforskede mange forskellige materialer. Hans kunst inspirerer til sansebaserede eksperimenter med materialer og processer, hvor alle kan være med, uanset forudsætninger.

Jorn arbejdede med de nære relationer mellem mennesker og var ikke ude på at forskønne verden eller give et idealiseret billede af vores relationer til hinanden. Hans billeder gengiver hverdagen, som vi kender den – med kampe, frygt, dovenskab, misundelse, sygdom, fryd og glæde. De kan således danne baggrund for værdifulde diskussioner og give stof til eftertanke.

Jorn arbejdede med et åbent værkbegreb, hvilket betyder, at billederne i hans opfattelse kan have flere betydninger. Han opfordrede publikum til at digte deres egne historier ud fra billederne. Det betyder også, at børn og voksne har lige gode forudsætninger for at give sig i kast med Jorns billeder – det kræver ingen forkundskaber. Jorn arbejdede oftest kollektivt – han grundlagde adskillige kunstnergrupper og skabte sine værker sammen med andre kunstnere. Jorns perspektiv var både socialt og folkeligt. Derfor er det oplagt, at aktiviteterne i dette projekt bygger på samarbejde og kollektiv skaben.

Den folkelige trang til at udsmykke redskaber og boliger fascinerede Jorn, og han var optaget af de gamle håndværksmæssige traditioner. Ofte arbejdede han sammen med håndværkere som pottemagere, trykkere, bogbindere og bronzestøbere. Endelig er Jorns værker fyldt med humor og satire. De vrirler med eventyr og historier og befolkes af forunderlige væsener, som hører fantasien og drømmene til.

Til pædagoger, lærere og ledere

Hej med jer.

Vi har lavet fem Jorn+Børn inspirationskasser til jer, og I er velkomne til at prøve dem alle. Der er forskellige måder at anvende kasserne på, både hvad angår antal deltagere og mængden af tid, man bruger på hver kasse. De kan bruges i kort tid, hvor I f.eks. dykker ned i en af fortællingerne eller en af aktiviteterne, I vil engagere børnene i, i løbet af nogle timer. På den anden yderside, kan kassen bruges som del af et større projekt, over 3 uger og på tværs af institutionen/skolen. Det er op til jer, hvor meget I ønsker at arbejde med fortællingerne, værkerne og aktiviteterne. Kasserne kan sagtens lånes igen.

DER FINDES

FØLGENDE KASSER:

Keramikkassen
Vævningskassen
Malerikassen
Grafikkassen
Bogkassen

Når I åbner kassen, vil I se, at der er tre Asger Jorn-kunstværker, man kan arbejde med. Til hvert af værkerne er der forslag til aktiviteter. Her kan I vælge, om I vil arbejde med ét værk eller flere, og hvor mange af aktiviteterne, I vil engagere børnene i. Til hvert værk er der 3-5 aktiviteter. Nogle af aktiviteterne hører til *Hverdagssporet / kreative processer*, andre til *Projektsporet / at skabe et produkt*. Beskrivelser af de to spor finder I her i kataloget. Vi anbefaler, at I vælger aktiviteter fra begge spor.

I hver kasse er der fem fortællinger. En generel (denne er ens i alle fem kasser), en fortælling om kassens tema (keramik/ vævning/ maleri/ grafik/ bøger), og én fortælling til hvert af de tre kunstværker i kassen. Disse fortællinger er alle skrevet, som var de fortalt af Asger Jorn selv. Brug rekvisitterne, når I læser fortællingerne op.

I alle fortællingerne er der spørgsmål inde i teksten. De er markeret med 'lad børnene svare', så I kan få en dialog i gang. Efter hver tekst er der desuden en række spørgsmål, som I kan supplere med og stille til børnene undervejs, mens I arbejder med kassen.

Der er mange elementer i kassen. Pas godt på dem og sørg for, at der ikke er elementer, der forsvinder. Åbn derfor kassen i fællesskab med børnene, så I alle har ansvar for kassens indhold.

God fornøjelse!

Ud&Lær og Museum Jorn

Pædagogiske temaer og emner

Formålet med keramikassen er, at børnene gennem en introduktion til Asger Jorns kunstneriske univers får mulighed for dels at udforske, undersøge, eksperimentere og lege med ler, dels at udtrykke sig kreativt i ler.

Undervejs kommer børnene via diskussioner, dialoger og aktiviteter igennem en række temaer, som vedrører deres hverdag og udvikling. Keramikassen sætter følgende temaer i spil:

LÆREPLANSTEMAER

Sociale kompetencer.
Kulturelle udtryksformer og værdier.

PÆDAGOGISKE TEMAER OG EMNER

Hvem er jeg og hvem er du?
Relationer, venskab, fællesskab.
Samtale / dialog / replikker.
Kropssprog.
Følelser og stemninger.
Samarbejde.

KUNSTFAGLIGT FOKUS

Materialekendskab ler.
Håndværk.
Kunsthåndværk.
At arbejde med at gengive følelser og stemninger visuelt.
At arbejde kollektivt og i stor skala.
At arbejde med mennesker og dyr.

KUNSTNERISK TEKNIK

At arbejde undersøgende og eksperimenterende med ler som materiale.
Portræt, at arbejde med proportioner: hovedets størrelse, kroppens størrelse.
Relief.
Skulptur / 3-dimensional form.
Dekoration.

Brug af kassen

**HVER KASSE ER BYGGET OP
OMKRING NOGLE HISTORIER,
SOM JORN FORTÆLLER,
TRE KUNSTVÆRKER OG
NOGLE AKTIVITETER, SOM
HØRER TIL HVERT VÆRK.
KASSEN INDEHOLDER EN
RÆKKE REKVISITTER,
SOM SKAL GØRE JORNS
UNIVERS MERE LEVENDE OG
SPÆNDENDE FOR BØRNENE**

JORN FORTÆLLER

Det er meningen, at I optræder som Asger Jorn, når I læser historierne op for børnene, og når I går på jagt efter ting i institutionen. I kan selvfølgelig lave stemmen om, men I kan også bruge en af følgende rekvisitter for at træde ind i rollen som Jorn:

- **Jorn-håndduken:** Gør det let for børnene at leve sig ind i Jorns univers, han er fræk og sjov og snakker med en dyb mandestemme.
- **Udklædning:** Klæd dig ud som Jorn med pibe og alpehue, når historierne læses op. Har du en islændersweater i gemmerne, er det helt i top. På den måde kan du let optræde som Jorn. Men børnene kan også prøve at klæde sig ud.
- **Jorn-på-pind:** Et helfigurs foto af Jorn monteret på en pind er en tredje mulighed for at gøre historierne levende og spændende.

Er det første gang, I arbejder med Asger Jorn, er det en god idé at begynde med teksten "Asger Jorn fortæller - om sig selv". Her skal I bruge **Jorn-tæppet**, som ligger i kassen. Tæppet er en collage med fotos af Jorn, som børnene kan sidde rundt om og følge med i fortællingen. Har I allerede arbejdet med Asger Jorn, kan I gå direkte til fortællingen "Jorn fortæller - om vævning".

VÆRKER OG AKTIVITETER

Der er tre værker i hver kasse, og til hvert værk hører 3-5 aktiviteter, som fordeler sig på to spor: Hverdagssporet og Projektspor. Vi anbefaler, at I vælger aktiviteter fra hvert spor.

TO SPOR

Vi opfordrer til, at I vælger en eller flere arbejdsteknikker i både procesdelen og produktdelen. Mange forbinder kunst med et færdigt produkt. Men for kunstneren er det at gå ind i en proces vigtigt både for at blive kendt med materiale, redskaber og for at udvikle sig selv og et nyt produkt. Nytænkning og innovation er umuligt at tænke sig frem til på forhånd, processen er vejen.

A: HVERDAGSSPOR / KREATIVE PROCESSER

I del A præsenteres arbejdsteknikker, hvor den kreative, undersøgende, eksperimenterende leg står centralt. Formålet er at forfølge børns nysgerrighed, sanselighed og nærvær i en æstetisk proces. Der skal ikke komme et produkt ud af det – denne proces og tilgang er målet i sig selv.

Som pædagog/lærer tilrettelægger I det, så børnene kan forfølge det, de er nysgerrige på og ønsker at undersøge. Der åbnes for et 'mulighedsrum'.

Det gør, at I som pædagog/lærer indtager en rolle, hvor I sammen med børnene forfølger det, der sker, uden at styre børnene i en bestemt retning.

I hjælper børnene til at komme i kreativt flow.

B: PROJEKTSPOK / AT SKABE ET PRODUKT

I del B præsenteres arbejdsteknikker, hvor der beskrives, hvad der skal gøres og undersøges, samt hvad der skabes i den kreative proces. Slutresultatet er et produkt, såsom et maleri eller en skulptur.

MATERIALER

Ved hver aktivitet er det beskrevet, hvilke materialer der skal bruges, og hvordan aktiviteten skal udføres.

I skal selv købe materialerne ind og vurdere, hvor meget I skal bruge til den enkelte aktivitet, da det afhænger af, hvor mange børn I sætter i gang.

LOGBOG

I alle fem kasser ligger en logbog, som fungerer som dagbog for den pågældende kasse. Institutionen noterer udlånsperiode, institutionsnavn, antal deltagere og aldersgruppe og skriver en kort tekst om deres oplevelse med kassen.

Dette dagbogsnotat kan suppleres med tegninger, fotos eller andet.

Formålet med logbogen er, at institutionen kan reflektere over deres pædagogiske praksis, kreative tilgang og børnenes udtryk og interaktion, og at den næste institution, der skal låne kassen, kan bruge logbogen som inspiration til deres brug af kassen.

Besøg på MUSEUM JORN

Når man har arbejdet med en af kasserne i institutionen, er det oplagt at besøge Museum Jorn. Her vil I sammen med museets formidler gå på opdagelse og se kunstværkerne i virkeligheden. I vil både se på nogle af de værker, I har arbejdet med og måske på nogle andre. En række rekvisitter er med til at gøre oplevelsen spændende og nærværende for både børn og voksne. Der er også mulighed for at booke en workshop i vores værksted.

SE MERE PÅ WWW.MUSEUMJORN.DK UNDER AKTIVITETER

Besøg skal bookes på forhånd på www.museumjorn.dk under aktiviteter, på tlf. 8682 5388 eller reception@museumjorn.dk

BOOKING AF KASSERNE

Jorn+Børn kasserne kan bookes for 1-3 uger.

De bookes på Ud & Lærs hjemmeside, hvor nærmere beskrivelse findes under Museum Jorn.

Værker, fortællinger og aktiviteter

Jorn fortæller – om sig selv

TEKSTEN LÆSES OP MED
JORN-HÅNDUKKEN,
MED UDKLÆDNING
ELLER MED JORN-PÅ-PIND.
REKVISITTER:
TIL DENNE FORTÆLLING
SKAL I BRUGE JORN-TÆPPET.
TÆPPET LÆGGES PÅ
GULVET, SÅ I KAN PEGE PÅ
BILLEDERNE UNDERVEJS.
FOTO NR. I TEKSTEN
HENVISER TIL BILLEDERNE
PÅ JORN-TÆPPET

Asger Jorn foran det gamle Silkeborg Kunstmuseum, 1964

HEJ. JEG HEDDER ASGER JORN.

Jeg blev født den 3. marts 1914. Det er faktisk over 100 år siden, at jeg blev født. Det er altså mange år siden – og jeg lever jo heller ikke mere.

SE! Her er min familie **(FOTO 1)**. Dér står jeg – og dér sidder min mor og mine søskende. **(peg på søskende og sig/tal om deres navne)**. Men nok om det. Mine forældre var lærere. Skolelærere. I ved – sådan nogle, der lærer én at skrive bogstaver og regne med tal. Men jeg kunne altså bedre lide at tegne. Jeg havde fem søskende. Hvor mange har I?

Men ihvertfald flyttede jeg til Silkeborg med mine søskende og min mor, da min far døde. Jeg var kun 14 år gammel. Ja, det var ikke så godt. Men i Silkeborg begyndte jeg at male virkelig meget. Og her voksede jeg også op. Det var skønt.

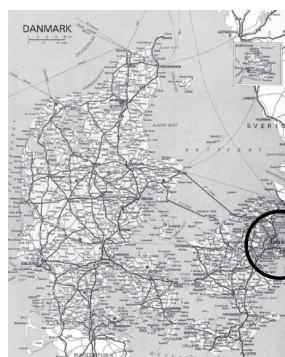
*Er der nogle af jer, der har været inde på mit museum, der ligger inde i Silkeborg? **(FOTO 2)** Det hedder Museum Jorn. Et museum er sådan et sted, hvor der hænger virkelig mange malerier og tegninger på væggene. Så kan man gå rundt og kigge på billeder. Det er rigtig hyggeligt og sjovt.*

*Men ja ja.. Så rejste jeg til andre lande for at møde andre mennesker, der også godt kunne lide at tegne og male. Jeg startede med at rejse til Paris – I ved, dér hvor Eiffeltårnet ligger **(FOTO 3)**.*

Jeg kørte faktisk på motorcykel hele den lange vej. **WRUUM**. Se hvor smart jeg er (**FOTO 4**). Og i udlandet malede jeg billeder, tegnede tegninger og og blev til en rigtig kunstner.

På et tidspunkt tog jeg til København. Har I været dér? Det er den største by i Danmark. Faktisk er det vores hovedstad (**FOTO 5**). Her gik jeg på en skole, hvor jeg kunne blive endnu bedre til at tegne og male. Men jeg rejste stadigvæk meget til andre lande.

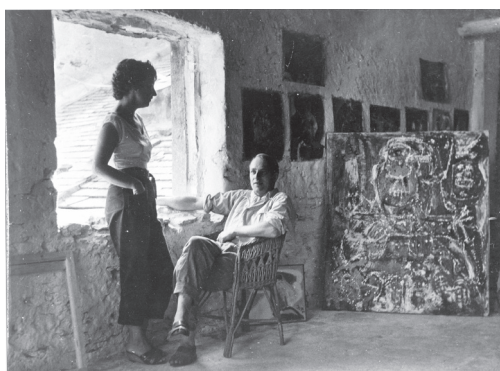

EJH.. Og ved I, hvad jeg også engang har gjort? Jeg har udsmykket en børnehave! (**FOTO 6**). At udsmykke betyder at pynte og gøre fin. Så jeg malede på børnehavens vægge. Er det ikke skægt? Må I godt det? Er jeres børnehave også udsmykket? (**lad børnene svare**).

Jeg har lavet mange skøre ting. Engang lavede jeg et relief, der var 27 meter langt. (**FOTO 7**). Et relief er lidt det samme som en tegning – det er bare i ler i stedet for på papir. Og så kan man mærke stregerne med sine fingre.

Men men.. Det relief, jeg lavede, var jo 27 meter langt. Er I godt klar over, hvor langt det er? **HÅHÅ**. Det er nok lige så langt, som hvis 25 af jer børn lægger jer ned i forlængelse af hinanden. Jeg var nødt til at lægge al leret ned på jorden udenfor. Jeg havde ikke plads til det inde i min stue. Ja, men det var nu sjovt.

Da jeg var cirka 40 år gammel blev jeg verdensberømt for mine billeder. Det var ret sjovt. Så ville folk gerne købe dem for penge. Tænk lige en gang - mit arbejde var at stå op hver morgen og lave kunst - er det ikke fantastisk?

Nu sidder I måske og tænker på, om jeg egentlig har en familie. Nu skal I bare høre. Jeg har været gift tre gange. Og så har jeg en del børn. Ihvertfald seks børn. Måske flere. **HAHA.** Jeg kan så godt lide børn. Først var jeg gift med Kirsten - vi fik to børn.

Så blev jeg gift med min bedste vens kone - Matie **(FOTO 8)**. Hun havde allerede to piger. Til sidst blev jeg gift med Nanna - hun var meeget yngre end mig. Se, her sidder Nanna og jeg og spiller musik **(FOTO 9)**.

Da jeg blev gammel fik jeg skæg. Det var nu egentlig pænt. Synes I ikke, mit skæg er pænt? **(FOTO 10)**. I maj 1973 døde jeg på et hospital, fordi jeg var blevet meget syg i lungerne. Men jeg havde det sjovt, da jeg levede. Og jeg synes altså, at jeg var ret klog. Alle har ret til at male, hvad de vil. Og alle må synes, hvad de vil. Er det ikke rigtigt? Hvis I synes, at en brun tusch er flot, så må I gerne synes det. **HAHA.**

Mine malerier handler altså om, hvordan vi har det med hinanden. Om vi er gode venner. Om vi er sure. Eller glade. Eller forelskede. **UHHH.** Nåh, men nok fra mig. Nu skal I videre på eventyr i kassen. Jeg håber, vi ses inde på mit museum. **TJUHEEEJ.**

Jorn fortæller – om keramik

**TEKSTEN LÆSES OP
MED JORN-HÅNDUKKEN,
MED UDKLÆDNING ELLER
MED JORN-PÅ-PIND**

OHØJ OHØJ. Selvom jeg altså har malet vildt mange billeder, så har jeg også formet masser af ting i ler. Ved I, hvad ler er? (Lad børnene svare).

Ler er faktisk noget, man kan finde i jorden uden for i naturen. Man kan finde ler alle steder i jorden. I leret er der bittebittesmå sten fra bjerge, der er gået i stykker. Stenene i leret er så små, at man ikke kan se dem. Jeg ved bare, at de er der. **HAHA.**

Og så kan ler have forskellige farver: rødt, gult, brunt, blåt og hvidt. Ler elsker vand, så når man blander ler med vand, så er det meget nemt at forme. Ligesom modellervoks. Leger I tit med det? Og hvad former I af det? (lad børnene svare).

NÅHNÅH... Men når ler brændes i en mega varm ovn, ja faktisk 1000 grader, **AV AV** så bliver det til keramik. I kender helt sikkert keramik. Jeres mor og far drikker kaffe og te af krus, der er i keramik. Har I lagt mærke til det? Hvad er ellers i keramik? Jah. Måske sidder I og tænker på tallerkner. Det er helt rigtigt. Dem, man øser sin aftensmad op på. **HAPS HAPS.** Ja. Tallerkner er tit i keramik. Men altså...

Keramik går jo i stykker, i tusindvis af stykker, hvis man taber det. **KLIR-KLIRKLIR.** Så man skal passe på, at tallerknerne ikke ryger på gulvet, når man er færdig med at spise og bærer dem hen til køkkenvasken.

Nu er det jo sådan, at folk omkring Silkeborg har lavet keramikting i flere hundrede år. Jeg synes, det er helt vildt. Men sådan er det bare. Rigtig mange mennesker her i og omkring byen er så dygtige til at lave keramikting. De laver fåde og tallerkner og krus og alt muligt andet. Jeg har også lavet keramikting lidt uden for Silkeborg. I Sorring. Kender I den by? Sorring ligger 14 kilometer fra Silkeborg. Det ville nok tage en halv dag at gå den tur. **ØØØJH.**

Og ved I, hvor jeg også har lavet keramik? I Italien! Det er et land. Hvor de taler et helt andet sprog. **CIAO CIAO.** Ja, det betyder 'hej hej'. Kan I sige det? **CIAO CIAO.**

Jeg arbejdede med ler i en lille by, der hedder Albisola. Albisola er en dejlig by. Solen skinner. Og så ligger det helt ud til havet. Jeg flyttede faktisk herved. Så i stedet for at have et hus i Danmark, så havde jeg et hus i Italien. Og her formede jeg altså ler og brændte det, for så bliver det til keramik. **HEJ HEEEJ.**

**SPØRGSMÅLENE ER ET
REDSKAB TIL AT UDDYBE
DIALOGEN OMKRING
KUNSTKASSENS TEMA.
DET ER VALGFRI, OM
DU VIL BRUGE DEM
TIL INSPIRATION, OG
HVILKE AF SPØRGSMÅLENE
DU EVENTUELT VÆLGER.
DET ER IKKE MENINGEN,
AT DU SKAL GENNEMGÅ
SPØRGSMÅLENE SLAVISK,
MEN AT DU KAN BRUGE
DEM I ELLER EFTER
FORTÆLLINGERNE ELLER
UNDER AKTIVITETERNE**

Spørgsmål I kan snakke med børnene om:

- Hvad er ler?
- Hvor kan man finde ler?
- Hvad består ler af?
- Hvordan er forholdet mellem sten, sand og vand?
- Hvilke farver har ler?
- Hvad kan man lave af ler?
- Hvad bruger man lertøj til?
- Har nogle af jer lavet noget keramik der er brændt i en varm ovn?
- Ved I hvad en keramiker er?

Værk 1 : Sladrefad

Asger Jorn. "Sladrefad" 1953. Lertøj. Diameter 42,5 cm
Museum Jorn, Silkeborg

Jorn fortæller – om ”Sladrefad”

**TEKSTEN LÆSES OP MED
JORN-HÅNDUKKEN, MED
UDKLÆDNING ELLER MED
JORN-PÅ-PIND.
ANDRE REKVISITTER:
BILLEDE AF ”SLADREFAD”,
MØNSTERARK**

NÆÆÆÆH SIKKE NOGLE SØDE BØRN! Hej med jer! Nu vil jeg fortælle jer noget spændende. I gamle dage havde man ikke plastikkrus, men brugte krus og tallerkener, som var lavet af ler. Ligesom det her fad. Det er også lavet af ler. Det hænger inde på mit museum i Silkeborg - det her er bare et billede af kunstværket, så I kan se det. Jeg har lavet fadet i Sorring. Det er en by, der ligger lidt uden for Silkeborg, ca. 14 kilometer uden for Silkeborg.

Ved I godt, hvad det vil sige at sladre? Nå, men nu skal jeg forklare. Nogle vil nok sige, at man taler grimt om andre, når man sladrer. Eller at man fortæller en hemmelighed videre. Det må man altså ikke! Men at sladre kan også være det samme som at hygge-snakke. Det gør de to gamle damer her på fadet. De har begge to nogle fine lange øjenvipper, men hende til venstre er så gammel, at hun har fået skæg på hagen. **HAHAHA.** Det er sjovt, synes jeg. Man kan også se deres bryster. **DING DONG.**

Se hvordan de kigger på hinanden og munden, den er åben. **BLA BLA BLA.** De har en masse at fortælle hinanden. De sidder og drikker kaffe og snakker og snakker og snakker. Derfor har jeg kaldt fadet for ”Sladrefad”, for de får rigtig sladret sammen. Kender I nogen, der sladrer? Altså hygge-snakker? **(afvent børnenes svar).**

Vi må videre!! Se hvordan jeg har tegnet prikker i baggrunden. **PRIK PRIK PRIK PRIK.** Hvad er en baggrund egentlig? **(afvent børnenes svar... og forklar så med egne ord, hvad en baggrund er).**

Men altså... Jeg skal jo fortælle min historie færdig. I Sorring var man rigtig god til at lave keramik. Og god til at dekorere med prikker og alt muligt andet. At dekorere betyder at pynte. Hvornår dekorerer og pynter I noget? **(afvent børnenes svar). OKAY OKAY.** Nu skal jeg vise jer noget smart! Rundt i kanterne lavede man tit fine mønstre – dem kan I se her.

(vis børnene mønsterarket)

Det var kun helt bestemte farver, jeg kunne bruge til at pynte fadet med: Okkerfarvet – ja, den er sådan lidt gulbrun. Og så var der rødbrun, lysegrøn, sort og mørkeblå. Er det ikke nogle flotte farver?

Hvad er jeres yndlingsfarver? **(afvent børnenes svar).**

Måske skulle I llllllige prøve at øve jer i at hyggesnakke med hinanden?

HEJHEJ!

**SPØRGSMÅLENE ER ET
REDSKAB TIL AT UDDYBE
DIALOGEN OMKRING
KUNSTKASSENS TEMA.
DET ER VALGFRI, OM
DU VIL BRUGE DEM
TIL INSPIRATION, OG
HVILKE AF SPØRGSMÅLENE
DU EVENTUELT VÆLGER.
DET ER IKKE MENINGEN,
AT DU SKAL GENNEMGÅ
SPØRGSMÅLENE SLAVISK,
MEN AT DU KAN BRUGE
DEM I ELLER EFTER
FORTÆLLINGERNE ELLER
UNDER AKTIVITETERNE**

Spørgsmål I kan snakke med børnene om

- Hvad er det at sladre?
- Hvad sker der på "Sladrefadet"? Hvad laver de?
- Hvem er de, tror I? Ser de forskellige ud? Ser I ens ud?
- Se på ansigtsudtrykkene som I gør i "Fri for mobberi" (trist, glad, osv.)
- Prøv at lave de samme ansigtsudtryk.
- Ser de ud til at være gode venner?
- Har du en ven?
- Hvordan kan man vide, at det er en ven?
- Sidder I også og sladrer som damerne på "Sladrefadet"?
- Hvad kan man snakke med en ven om?
- Hvad laver I sammen med jeres venner?
- Hvordan mærkes det i maven, når I har det fint sammen?
- Kan det nogle gange være svært med venner?
- Hvad sker så? Og hvordan kan du forholde dig til det?

Aktiviteter

A: HVERDAGSSPOR / KREATIVE PROCESSER

I DEL A PRÆSENTERES ARBEJDSTEKNIKKER, HVOR DEN KREATIVE, UNDERSØGENDE, EKSPERIMENTERENDE LEG STÅR CENTRALT. FORMÅLET ER AT FORFØLGE BØRNS NYSGERRIGHED, SANSELIGHED OG NÆRVÆR I EN ÆSTETISK PROCES. DER SKAL IKKE KOMME ET PRODUKT UD AF DET - DENNE PROCES OG TILGANG ER MÅLET I SIG SELV.

SOM PÆDAGOG/LÆRER LÆGGER I TIL RETTE, FOR AT BØRNENE KAN FORFØLGE DET, DE ER NYSGERRIGE PÅ OG ØNSKER AT UNDERSØGE. DER ÅBNES FOR ET 'MULIGHEDSRUM'. DET GØR, AT I SOM PÆDAGOG/LÆRER INDTAGER EN ROLLE, HVOR I SAMMEN MED BØRNENE FORFØLGER DET, DER SKER, UDEN AT STYRE BØRNENE I EN BESTEMT RETNING. I HJÆLPER BØRNENE TIL AT KOMME I KREATIVT FLOW.

Aktivitet A1 : Ler som materiale

Det skal du bruge

Sådan gør du

I denne aktivitet skal børnene udforske ler som materiale. De kommer til at mærke på forskellige typer af ler og til at se forskellige genstande, som er lavet af ler. De kommer til at snakke om, hvad man kan bruge ler til, og hvad ler består af.

Eksempler på forskellige typer af ler (er i kassen).

Objekter der er lavet af ler (er i kassen, men I må godt supplere med objekter I selv finder).

Saml børnene i en rundkreds.

Send lerprøverne rundt til dem og lad dem mærke på dem. Snak om de forskellige typer.

Undervejs kan fortælles om, hvad ler er...

- Ler er jord, som består af bittesmå sten fra nedbrudte bjerge.
- Stenene i ler er så små, at deres diameter er mindre end 0,002 millimeter.
- Tit er lerjord mere frugtbar end sand, da de små sten kan holde på næringsstoffer.
- Ler kan optage vand - og det gør det let at forme.

I Danmark har vi:

- Rød-ler, som bliver rødt, når det bliver brændt.
- Blå-ler, som bliver gult, når det bliver brændt.
- På Bornholm har vi kaolin, som bliver hvidt, når det bliver brændt.

Se på objekter, som er lavet i ler - send dem rundt til børnene (der er eksempler i kassen).

- Fortæl at ler skal brændes i en ovn ved 1000 grader for at blive hårdt.
- At små ler-ting også kan brændes i et bål.
- Fortæl at man kan bruge to slags farver: lerfarver, som er blandet af ler + vand + farvestof - eller glasur.
- Snak med børnene om, hvordan de enkelte genstande er lavet.
- Hvordan tror I, keramikere har gjort?

Aktivitet A2 : På tur i institutionen

I denne aktivitet skal børnene ud og undersøge deres næromgivelser. De skal på opdagelse og finde ud af, hvor der egentlig findes ting, som er lavet i ler.

Det skal du bruge

Jorn-hånddukken / Jorn-på-pind / Jorn udklædning.

Sådan gør du

Lad børnene gå på opdagelse i institutionen sammen med Jorn.

- Vær på udkig efter ting, som er lavet af ler – også porcelænsler.
- Tæl tingene undervejs.
- Det kan være tallerkener, kopper, fade, skåle, vaser, kunstværker, skulpturer – men også mursten og teglsten.
- Snak med børnene om, hvor mange forskellige ting, ler kan bruges til, når det bliver brændt i en ovn, så det bliver hårdt.

Aktivitet A3 : Skattejagt og lerlaboratorium

I denne aktivitet finder børnene ud af, at ler findes i naturen. De kommer til at eksperimentere med ler og få en sanselig forståelse for leret som materiale. Hele aktiviteten kan med fordel laves udenfor, så der rigtig kan gås til den.

Det skal du bruge

**Plastikposer eller bøtter til at samle og gemme ler i.
En vægt.**

Fortæl børnene, at mange keramikere selv samler deres ler ude i naturen. Rundt omkring kan man finde ler i undergrunden, og nogle gange bliver det gravet op med kæmpestore gravmaskiner. Bagefter bliver det rensat og æltet, og så kan det bruges til at lave mursten eller kopper og kander med.

Sådan gør du

Tag børnene med på en skattejagt efter god ler.

- I kan finde det på legepladsen eller i lokalområdet.
- Grav det op og tag godt med ler med hjem.
- Hvis I samler over flere dage, kan lervundene kategoriseres.
- Det kan være efter størrelse eller hvilken dag det er fundet, eller hvordan det ser ud, etc.
- Hvis ikke I kan finde ler i naturen, kan I selvfølgelig købe en pose, som der kan eksperimenteres med.

Hjemme igen kan I undersøge leret:

- Kig på farver, konsistens – hvilken farve har det? er det vådt eller tørt ler?
- Er der sten, sand eller grene i?
- Hvad sker der, hvis man lægger ler til tørring?
- Hvor lang tid tager det at tørre?
- Hvad sker så med leret?
- Hvad sker der, hvis man lægger det i en plastikpose?
(og derved forsøger at undgå, at det tørrer)
- Vejer vådt ler det samme som tørt ler?

Giv hvert af børnene en lille klump ler og giv dem besked på at undersøge, hvad man kan med ler. Forslå dem at:

- Mærke leret: Trille, rulle, stikke, ridse, forme og trække i det.
- Lave mange små stumper og en stor klump.
- Lave aftryk i det med en finger, hånd eller med skoen.
- Mase det ud gennem fingrene.
- Sætte det fast på et træ, rulle det i sand, sætte sten og grene i leret.
- Kaste med det.
- Sætte mere ler på, lave fingerhuller i det, lave mønstre med fingerneglene, trække et stykke ud, rulle det til en bold igen og igen.
- Forme en lille figur og mind dem om, at ler er tredimensionelt og skal ses fra alle sider.

Aktiviteter

B: PROJEKTSFOR / AT SKABE ET PRODUKT

I DEL B PRÆSENTERES ARBEJDSVEKNIKKER, HVOR DER BESKRIVES, HVAD DER SKAL GØRES OG UNDERSØGES, SAMT HVAD DER SKABES I DEN KREATIVE PROCES. SLUTRESULTATET ER ET PRODUKT, SÅSOM ET MALERI ELLER EN SKULPTUR.

Aktivitet B1 : Min egen tallerken

Det skal du bruge

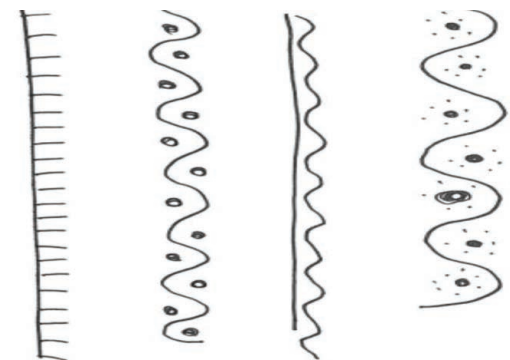
Sådan gør du

I denne aktivitet skal børnene hver især lave deres egen tallerken, hvor de tegner sig selv og deres bedste ven, der snakker sammen. De skal altså arbejde med to figurer, med at udsmykke og dekorere. Samtidig arbejder de med venskaber og relationer.

En genbrugs porcelæntallerken, hvid eller en lys farve (ca. 30 cm i diameter) .
Porcelæns tuscher i lysegrøn, okkerfarvet, sort og mørkeblå.

Snak med børnene om, hvad det vil sige at være gode venner.

- Hvad kan man sige til hinanden? Hvad siger man ikke til hinanden?
- Hvad har man sammen, som er noget særligt?
- Hvad vil det sige at sladre?
- Hvad snakker de med deres venner om?
- Snak også med børnene om, hvilken farve deres tallerkener har derhjemme?
- Har de også mønstre? Fortæl, hvordan Asger Jørn synes, det er vigtigt at udsmykke sine ting, så de bliver smukke.

Eksempler på kantmønstre

MIG SELV OG MIN BEDSTE VEN

- Bliv enige om, hvor det første hoved skal være og vis med en finger på tallerkenen, hvor det skal være, og hvor stort det skal være.
Hovedet skal være stort, så der bliver plads til øjne, næse og mund.
Husk at der skal være plads til to hoveder ved siden af hinanden.
- Tegn det andet hoved ved siden af – husk at blive enige om og vise med fingeren, hvor stort det skal være.
- Tegn nu to streger fra det første hoved og helt ned til kanten af tallerkenen.
Først ved det ene hoved, så ved det andet. Det er kroppen.
- Tegn øjne. De store børn kan tegne øjenvipper og pupiller på. Tegn næser på.
- Tegn munden. De store børn kan tegne en rund mund, som står åben og taler.
- Fyld munden ud med sort tusch.
- Tegn arme på de to figurer. De store børn kan også tegne hænder på.
- Tegn hår på de to figurer.

KANT OG BAGGRUND

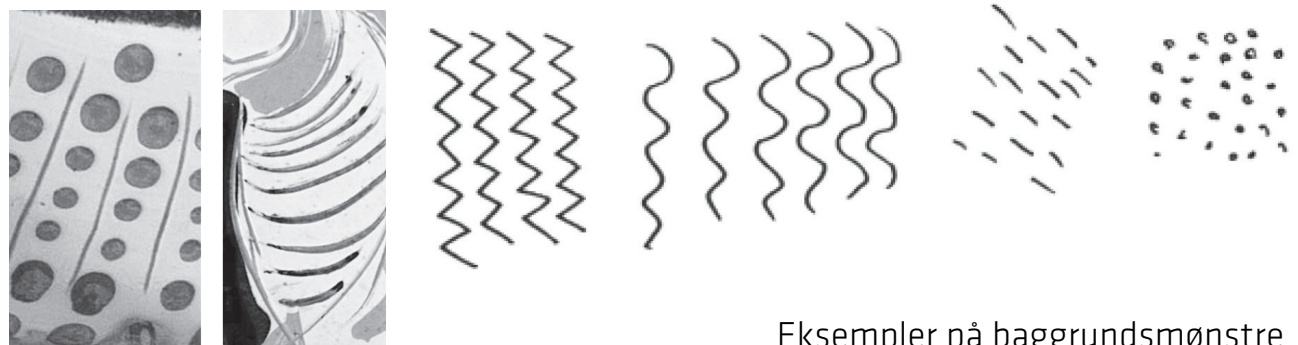
Barnet vælger et kantmønster fra mønster arket og tegner på kanten hele vejen rundt. Barnet vælger et baggrundsmønster fra mønsterarket og fylder baggrunden mellem de to personer ud med mønsteret.

SIGNATUR

Hjælp børnene med at skrive deres navn på deres tallerken.

TØRRING OG BRÆNDING

Efter tørring i 24 timer hærdes emnet i almindelig ovn i 40 min ved 160c.
Følg instrukserne på tuscherne.

Eksempler på baggrundsmønstre

Aktivitet B2 : Perler til sladretanterne

På "Sladrefad" har de to tanter perlekæder på. Nu skal børnene selv prøve at lave perler. Børnene skal samtidig opdage, hvor let det er at brænde mindre lerting i bålet. De kommer til at arbejde med selv at fremstille brugsgenstande. Vær opmærksom på, at aktiviteten er i to dele: Først laves lerperlerne, så tørrer de en uge, og så brændes de til sidst.

Det skal du bruge

Blåler (eller rødler med chamotte, hvis det er det, I har).
En gammel kagedåse (er i kassen).
Savsmuld / tørret græs / tørrede blade.
Tændstikker og andet optændingsgrej.
Et glødebål.
En skovl.
Handsker.

Sådan gør du

TRIL PERLER OG KUGLER

- Ælt leret og del det op i små stykker.
- Tril perler og kugler af leret.
- Stik en tændstik gennem perlerne og lad den sidde, mens perlerne tørrer.
- Dekorér overfladen med fine mønstre.
- Læg perler og kugler til tørre på en avis i en uges tid, så fordamper vandet fra leret, så det ikke revner under brændingen.

BRÆNDING

- Fyld savsmuld (eller tørret græs eller tørrede blade) i kagedåsen og læg perler og kugler ned i savsmulden, så der er savsmuld hele vejen rundt.
- Sæt låget på dåsen.
- Stil dåsen ind i gløderne og lad den stå der i mindst to timer.
- Tag forsigtigt dåsen ud af gløderne med en skovl. Den er varm.
- Lad dåsen køle af og luk så op.
- Så skulle savsmulden gerne være brændt væk, og perlerne og kuglerne brændt færdige.

Værk 2 : Den blå fugl

Asger Jorn: "Den blå fugl" (L'oiseau bleu). 1954. Keramisk relief. 31 x 47 cm
Museum Jorn, Silkeborg

Jorn fortæller – om ”Den blå fugl”

TEKSTEN LÆSES OP MED
JORN-HÅNDUKKEN, MED
UDKLÆDNING ELLER MED
JORN-PÅ-PIND.
ANDRE REKVISITTER:
BILLEDE AF ”DEN BLÅ FUGL”
FOTO AF DET STORE RELIEF
FOTO AF JORN PÅ SCOOTER

GODDAG. NU SKAL I BARE SE, HVAD JEG HAR LAVET!

Det er et relief. Ja, det hedder det altså. Et relief er noget fladt noget. Ja, altså ligesom en tegning – bare i ler. Så kan man hænge det op på væggen. Er det ikke smart?

*Jeg kalder det for Den blå fugl. Kan I se den blå fugl? Er den blå?
(hold en pause og lad børnene svare). HAHA... Der er slet ikke nogen blå fugl. Snyyydt. HAHAHA... Er det ikke skørt? Fuglen er slet ikke blå, men sort. Jeg kan godt lide at lave skæg og ballade.*

Er der andre dyr på billedet? Hvilke? Hvilke farver har de? (lad børnene svare).

Men nu skal I høre... Jeg er helt vild med at tegne dyr. Heste og køer og fugle og dinosaurer. Dyr der findes... og dyr der ikke findes. (hold en pause).

Nogle af dem sidder ned. Og andre dyr, der går. Nogle der svømmer. Nogle der flyver. Høøjt oppe i luften.

JAJA nok om det – men det er jo relieffer, det handler om. Nu skal I bare høre. Man kan lave relieffer på mange måder. Først ruller man leret ud til en flad pandekage, og så ridser man ned i det enten med en pind eller en kniv eller en gaffel eller en finger, eller hvad man nu har.

Man kan også trille små kugler eller pølser af ler og sætte dem på, så det går op og ned i et relief. Nogle steder er det meget tykt – andre steder er det ikke så tykt.

Jeg har også lavet nogle relieffer som er KÆMPESTORE. Engang lavede jeg et relief, som er kæmpestort – derfor hedder det også DET STORE RELIEF! **HØHØ:** Se bare her! (vis børnene fotoet af Det store relief). Det hænger i Århus, og det er 27 meter langt. Det er det største relief jeg nogensinde har lavet, og jeg brugte 8 tons ler i det – det er det samme som to elefanter.

Jeg brugte alle mulige redskaber til at lave det med: En rive, metal-stykker fra en gammel maskine, og der er også en hund, der har sat fine hundepoter på det. Men det sjoveste var nu, da jeg kørte min scooter hen over leret. Her skal I bare se! (vis børnene fotoet af Jorn på scooter).

Der blev sådan nogle fine mønstre efter det! Har I prøvet at lave spor i mudderet med en cykel eller med jeres sko?
Har I prøvet at lave et relief?

**SPØRGSMÅLENE ER ET
REDSKAB TIL AT UDDYBE
DIALOGEN OMKRING
KUNSTKASSENS TEMA.
DET ER VALGFRI, OM
DU VIL BRUGE DEM
TIL INSPIRATION, OG
HVILKE AF SPØRGSMÅLENE
DU EVENTUELT VÆLGER.
DET ER IKKE MENINGEN,
AT DU SKAL GENNEMGÅ
SPØRGSMÅLENE SLAVISK,
MEN AT DU KAN BRUGE
DEM I ELLER EFTER
FORTÆLLINGERNE ELLER
UNDER AKTIVITETERNE**

Spørgsmål I kan snakke med børnene om:

- Kan dyr snakke?
- Har dyr følelser?
- Hvilken relation har vi til dyr, kæledyr?
- Har du en dyreven?
- Snak om, hvordan dyrene i Jorns "Den blå fugl" ser ud?
- Hvordan har de det med hinanden?
- Få dem til at se på den røde figur - hvordan tror I den har det?
- Hvordan kan man se det? - Hvad gør den sorte fugl?
- Hvad laver dyret nederst i billedet?

Aktiviteter

A: HVERDAGSSPOR / KREATIVE PROCESSER

I DEL A PRÆSENTERES ARBEJDSTEKNIKKER, HVOR DEN KREATIVE, UNDERSØGENDE, EKSPERIMENTERENDE LEG STÅR CENTRALT. FORMÅLET ER AT FORFØLGE BØRNS NYSGERRIGHED, SANSELIGHED OG NÆRVÆR I EN ÆSTETISK PROCES. DER SKAL IKKE KOMME ET PRODUKT UD AF DET - DENNE PROCES OG TILGANG ER MÅLET I SIG SELV.

SOM PÆDAGOG/LÆRER LÆGGER I TIL RETTE, FOR AT BØRNENE KAN FORFØLGE DET, DE ER NYSGERRIGE PÅ OG ØNSKER AT UNDERSØGE. DER ÅBNES FOR ET 'MULIGHEDSRUM'. DET GØR, AT I SOM PÆDAGOG/LÆRER INDTAGER EN ROLLE, HVOR I SAMMEN MED BØRNENE FORFØLGER DET, DER SKER, UDEN AT STYRE BØRNENE I EN BESTEMT RETNING. I HJÆLPER BØRNENE TIL AT KOMME I KREATIVT FLOW.

Aktivitet A1 : Ler som materiale

Det skal du bruge

I denne aktivitet skal børnene udforske ler som materiale. De kommer til at mærke på forskellige typer af ler og til at se forskellige genstande, som er lavet af ler. De kommer til at snakke om, hvad man kan bruge ler til, og hvad ler består af.

Sådan gør du

Eksempler på forskellige typer af ler (er i kassen).

Objekter der er lavet af ler (er i kassen, men I må godt supplere med objekter I selv finder).

Saml børnene i en rundkreds.

Send lerprøverne rundt til dem og lad dem mærke på dem. Snak om de forskellige typer.

Undervejs kan fortælles om, hvad ler er...

- Ler er jord, som består af bittesmå sten fra nedbrudte bjerge.
- Stenene i ler er så små, at deres diameter er mindre end 0,002 millimeter.
- Tit er lerjord mere frugtbar end sand, da de små sten kan holde på næringsstoffer.
- Ler kan optage vand - og det gør det let at forme.

I Danmark har vi:

- Rød-ler, som bliver rødt, når det bliver brændt.
- Blå-ler, som bliver gult, når det bliver brændt.
- På Bornholm har vi kaolin, som bliver hvidt, når det bliver brændt.

Se på objekter, som er lavet i ler - send dem rundt til børnene (der er eksempler i kassen).

- Fortæl at ler skal brændes i en ovn ved 1000 grader for at blive hårdt.
- At små ler-ting også kan brændes i et bål.
- Fortæl at man kan bruge to slags farver: lerfarver, som er blandet af ler + vand + farvestof - eller glasur.
- Snak med børnene om, hvordan de enkelte genstande er lavet.
- Hvordan tror I, keramikere har gjort?

Aktivitet A2 : På tur i institutionen

I denne aktivitet skal børnene ud og undersøge deres næromgivelser. De skal på opdagelse og finde ud af, hvor der egentlig findes ting, som er lavet i ler.

Det skal du bruge

Jorn-hånddukken / Jorn-på-pind / Jorn udklædning.

Sådan gør du

Lad børnene gå på opdagelse i institutionen sammen med Jorn.

- Vær på udkig efter ting, som er lavet af ler – også porcelænsler.
- Tæl tingene undervejs.
- Det kan være tallerkener, kopper, fade, skåle, vaser, kunstværker, skulpturer – men også mursten og teglsten.
- Snak med børnene om, hvor mange forskellige ting, ler kan bruges til, når det bliver brændt i en ovn, så det bliver hårdt.

Aktivitet A3 : Skattejagt

I denne aktivitet finder børnene ud af, at ler findes i naturen. De kommer til at eksperimentere med ler og få en sanselig forståelse for leret som materiale. Hele aktiviteten kan med fordel laves udenfor, så der rigtig kan gås til den.

Det skal du bruge

**Plastikposer eller bøtter til at samle og gemme ler i.
En vægt.**

Fortæl børnene, at mange keramikere selv samler deres ler ude i naturen. Rundt omkring kan man finde ler i undergrunden, og nogle gange bliver det gravet op med kæmpestore gravmaskiner. Bagefter bliver det rensat og æltet, og så kan det bruges til at lave mursten eller kopper og kander med.

Sådan gør du

Tag børnene med på en skattejagt efter god ler.

- I kan finde det på legepladsen eller i lokalområdet.
- Grav det op og tag godt med ler med hjem.
- Hvis I samler over flere dage, kan lerbundene kategoriseres.
- Det kan være efter størrelse eller hvilken dag det er fundet, eller hvordan det ser ud, etc.
- Hvis ikke I kan finde ler i naturen, kan I selvfølgelig købe en pose, som der kan eksperimenteres med.

Hjemme igen kan I undersøge leret:

- Kig på farver, konsistens – hvilken farve har det? er det vådt eller tørt ler?
- Er der sten, sand eller grene i?
- Hvad sker der, hvis man lægger ler til tørring?
- Hvor lang tid tager det at tørre?
- Hvad sker så med leret?
- Hvad sker der, hvis man lægger det i en plastikpose?
(og derved forsøger at undgå, at det tørrer)
- Vejer vådt ler det samme som tørt ler?

Aktiviteter

B: PROJEKTSPOR / AT SKABE ET PRODUKT

I DEL B PRÆSENTERES ARBEJDS-TEKNIKKER, HVOR DER BESKRIVES, HVAD DER SKAL GØRES OG UNDERSØGES, SAMT HVAD DER SKABES I DEN KREATIVE PROCES. SLUTRESULTATET ER ET PRODUKT, SÅSOM ET MALERI ELLER EN SKULPTUR.

Aktivitet B1 : Vores smukke fugle

Det skal du bruge

Sådan gør du

I denne aktivitet skal børnene lære at lave et relief. De skal igennem en længere proces, som kræver flere trin. De lærer noget om, hvordan en fugl ser ud, og hvordan den kan tegnes. Til sidst sættes alle børnenes relieffer op sammen, så de danner et stort billede.

Et stykke pap pr. barn, tusch, skolelim, limstifter, sølvpapir, vatpinde, skosvæerte, køkkenrulle.

Snak med børnene om, hvordan en fugl ser ud.

Den har næb, øjne, vinger, hale, fødder og fjer.

- Fortæl børnene hvad et relief er: Det er ligesom en tegning, hvor nogle områder ligger højt og andre ligger lavere.
- Lav en stor, enkel tegning på et stykke pap med tusch.
- Begynd med at tegne en rund cirkel til hoved. Tegn næb og øjne.
- Tegn krop og vinger. Tegn ben og fødder.
- Tegn linjerne op med hvid lim, så der bliver tydelige limspor ovenpå blyantsstregene.
- Lad det tørre i mindst 24 timer.
- Gnid over hele tegningen med en limstift. Det er vigtigt, at der kommer lim overalt på pappet
- Riv et stykke sølvpapir af.
Vend det med den blanke side op og pres det mod pappet.
Bøj sølvpapiret rundt om kanterne og lim det fast på bagsiden.
- Gnid på aluminiumsfolien omkring kanterne af lim-sporet med en vatpind.
- Jo bedre der gnides, jo mere træder tegningen frem.
- Brug en træpind til at tegne detaljer op på fuglen og på baggrunden.
Fx fjer, skyer, græs mm.
- Put sort skosvæerte på relieffet (prøv ikke at bruge maling – det går bare af igen).
Tør det overskydende skosvæerte af med et stykke køkkenrulle.
- Sæt alle fugle-reliefferne op ved siden af hinanden og snak med børnene om, hvordan de spiller sammen, og hvordan de ser ud.

Aktivitet B2 : Mit ansigt i ler

I denne aktivitet får børnene mulighed for at arbejde med relieffer på en anden måde, ved at presse sten og andre naturmaterialer ned i leret. Børnene arbejder med emnet "Hvem er jeg?" Der arbejdes med ansigtets del-komponenter: øjne, ører, mund og næse. Samtidig arbejdes der med at gengive følelser og stemninger.

Det skal du bruge

Rødler med chamotte, småsten, grene, kogler, frø osv.

Sådan gør du

Tal med børnene om, hvordan et ansigt ser ud.

- Hvordan ser man ud, når man er glad?
- Hvordan ser man ud, når man er ked af det? Sur?

Tag børnene med på skovtur eller rundt på legepladsen og find ting, I skal bruge til jeres ler-ansigter.

- Find småsten, grene, kogler, frø osv.

Hvert barn får en klump ler, som formes som et ansigt.

- Tal med dem om, hvilket humør deres figur er i, og hvordan ansigtet så skal se ud.
- Brug sten og de andre materialer til at lave øjne, øjenbryn, næse, mund, ører, hår.
- Snak med børnene om, hvilket humør deres ansigt er i.

Aktivitet B3 : Vores eget kæmperelief

I denne aktivitet får børnene mulighed for at arbejde i stor skala. Det kan gøres på to måder – enten ved A: at bruge sandkassen som udgangspunkt, eller ved B: at rulle 50 kg. ler ud på en stor plade. De får samtidig erfaring med at arbejde kollektivt.

Det skal du bruge

A:

**Sandkassen, vand, en skovl, kageruller, pinde.
Børnenes cykler / andre køretøjer.**

Sådan gør du

Vand sandkassen, så sandet er helt gennemblødt – kan med fordel laves efter en god regnvejrsdag.

- Flad sandet ud. Det kan ske med en skovl, en kagerulle eller andet. Sandet skal være helt jævnt.
- Nu kan børnene stå hele vejen rundt om sandkassen og få hver en pind, så de kan ridse ned i sand.
- Når alle er færdige viskes sandkassen ren, den flades ud igen, og et nyt eksperiment kan begynde.
- Nu laver børnene aftryk med fødder, hænder, cykler mm. i det våde sand.

Det skal du bruge

B:

**En stor træplade.
Skovle og kageruller.
Pinde.
50 kg. ler.
Børnenes cykler / andre køretøjer.**

Sådan gør du

Fordel leret på pladen og bank det fladt med en skovl.

- Rul leret ud på pladen. Det kan ske med hjælp af kageruller og alle børnene kan være med. Leret skal være helt jævnt.
- Del leret op i felter, så hvert barn, der er med til aktiviteten får sit felt. Børnene kan stå hele vejen rundt om lerpladen og får hver en pind, så de kan ridse ned i sandkassen.
- Når alle er færdige, flades leret ud igen, og et nyt eksperiment kan begynde.
- Nu laver børnene aftryk med fødder, hænder, cykler mm. i det våde ler.

Værk 3 : Dårlig spøg

Asger Jorn: "Dårlig spøg" ("Brutto scherzo"). Bronze. 54 x 95 x 34 cm
Museum Jorn, Silkeborg

Jorn fortæller – om ”Dårlig spøg”

**TEKSTEN LÆSES OP MED
JORN-HÅNDUKKEN, MED
UDKLÆDNING ELLER MED
JORN-PÅ-PIND.
ANDRE REKVISITTER:
BILLEDE AF ”DÅRLIG SPØG”,
FOTO AF JORN, DER
MODELLERER**

GODDAG. SE NU HER. Til den her skulptur har jeg brugt en klump ler. Ja, skulptur - det hedder sådan én her altså. Det er når man kan se på den fra alle sider - og gå hele vejen rundt. Her kan I kun se forsiden og bagsiden.

Jeg har brugt begge hænder til at forme og lave figurer.

*Det var et værre mas! Først havde jeg en stor firkantet klump ler. Så tog jeg noget ler væk ét sted. Og lagde noget ler på et andet sted på figuren. Mosede med mine hænder. Jeg lod det være helt tilfældigt, hvordan den kom til at se ud. Og så brugte jeg mine tommelfingre til at lave øjne med. Tommelfingrene er dem her (**vis tommelfingrene**). Og pludselig lignede det noget. Her kan I se, hvordan det ser ud, når jeg laver skulpturer. (**vis fotoet med Jorn der modellerer**)*

UH det var skønt at få ler over alt på fingrene. Se, man kan se skulpturen fra alle sider - hvis man drejer den rundt, er der en anden figur på bagsiden. Det kan jeg godt lide - flere figurer i én skulptur. Smart ikke? **HØHØ.** Det ligner nærmest en nisse og en fugl. Eller en dinosaur? Eller måske en trolde? Hvad synes I, det ligner? (**lad børnene svare**).

*Det er bare med at bruge sin fantasi. Ved I, hvad fantasi er? Det er, når man forestiller sig alt muligt. Jeg tænker tit på alt muligt, der ikke findes. Blå hunde. Og lyserøde græsplæner. **HAHA.** Ja, det er helt skørt. Og virkelig rart. Hvad tænker I på af sjove fantasiting? Jeg smutter igen.*

HOPSIHEJSA.

**SPØRGSMÅLENE ER ET
REDSKAB TIL AT UDDYBE
DIALOGEN OMKRING
KUNSTKASSENS TEMA.
DET ER VALGFRI, OM
DU VIL BRUGE DEM
TIL INSPIRATION, OG
HVILKE AF SPØRGSMÅLENE
DU EVENTUELT VÆLGER.
DET ER IKKE MENINGEN,
AT DU SKAL GENNEMGÅ
SPØRGSMÅLENE SLAVISK,
MEN AT DU KAN BRUGE
DEM I ELLER EFTER
FORTÆLLINGERNE ELLER
UNDER AKTIVITETERNE**

Spørgsmål I kan snakke med børnene om:

- Figuren i "Dårlig spøg", tror I den kan snakke?
- Hvordan kan du fortælle til en anden, hvordan du har det, - uden at bruge ord?
I Italien, hvor Asger Jorn boede, der bruger de hænderne når de snakker.
Sjovt hvad? Det er som om, de fortæller, det de ønsker at fortælle, både med ord og deres krop.
- Hvad kan I fortælle med jeres krop?
- Hvordan bruger I hænderne, når I skal fortælle noget?
- Tror I det var sådan, Asger Jorn havde det, da han lavede "Dårlig spøg",
lige præcis som figuren? Og hvad følte han der, monstro?

Aktiviteter

A: HVERDAGSSPOR / KREATIVE PROCESSER

I DEL A PRÆSENTERES ARBEJDSTEKNIKKER, HVOR DEN KREATIVE, UNDERSØGENDE, EKSPERIMENTERENDE LEG STÅR CENTRALT. FORMÅLET ER AT FORFØLGE BØRNS NYSGERRIGHED, SANSELIGHED OG NÆRVÆR I EN ÆSTETISK PROCES. DER SKAL IKKE KOMME ET PRODUKT UD AF DET - DENNE PROCES OG TILGANG ER MÅLET I SIG SELV.

SOM PÆDAGOG/LÆRER LÆGGER I TIL RETTE, FOR AT BØRNENE KAN FORFØLGE DET, DE ER NYSGERRIGE PÅ OG ØNSKER AT UNDERSØGE. DER ÅBNES FOR ET 'MULIGHEDSRUM'. DET GØR, AT I SOM PÆDAGOG/LÆRER INDTAGER EN ROLLE, HVOR I SAMMEN MED BØRNENE FORFØLGER DET, DER SKER, UDEN AT STYRE BØRNENE I EN BESTEMT RETNING. I HJÆLPER BØRNENE TIL AT KOMME I KREATIVT FLOW.

Aktivitet A1 : Mine fingre er mit værktøj

Det skal du bruge

Sådan gør du

I denne aktivitet eksperimenterer børnene med lerklumpen. De arbejder med leret som materiale og bruger først og fremmest hænderne som redskaber.

Hvert barn får en god stor klump ler.

Begynd med at synge sangen: Tommelfinger – tommelfinger, hvor er du?

Sammen med børnene. Tal med dem om, hvilken finger, der er den største / mindste, hvilken der er den sværeste at bruge.

Del lerklumperne ud til børnene og lad dem prøve følgende:

- Lav et håndtryk i ler.
- Hvordan ser lerklumpen ud, hvis man maser den igennem fingrene?
- Lav huller med fingrene.
- Sæt et håndaftryk.
- Sæt en knytnæve i leret.
- Hvordan ser det ud, hvis man trykker med siden af hånden?
- Hiv små figurer ud af klumpen.
- osv. osv.

Aktiviteter

B: PROJEKTSPOR / AT SKABE ET PRODUKT

I DEL B PRÆSENTERES ARBEJDSVEKNIKKER, HVOR DER BESKRIVES, HVAD DER SKAL GØRES OG UNDERSØGES, SAMT HVAD DER SKABES I DEN KREATIVE PROCES. SLUTRESULTATET ER ET PRODUKT, SÅSOM ET MALERI ELLER EN SKULPTUR.

Aktivitet B1 : Min frække trolde

I denne aktivitet laver børnene en trolde-skulptur i ler.

De prøver at arbejde tredimensionalt og at fortælle historier ud fra figurene.

De arbejder med samtaler, dialog, replikker.

Troldene kan brændes, hvis man har mulighed for det, men det er ikke nødvendigt. Det væsentligste er, at børnene lærer processen at kende og får lov til at prøve sig frem. OBS. Børnene skal ikke prøve at lave efter Asger Jorn – det skal altså ikke ligne hans skulptur. De skal bare arbejde helt frit – og med trolden som tema.

Det skal du bruge

Rødler med chamotte. Hvert barn skal have en god klump.

Sådan gør du

Snak med børnene om, hvad en trolde er.

- Hvor bor trolden, har den en stor familie?
- Er den sød og venlig eller fræk og finurlig?
- Hvad gør trolden? Hvad laver den mon om natten?
- Læs evt. en troldehistorie for børnene.

Lad hvert barn få en klump ler. Nu kan de forme deres trolde ud af leret. De kan trække ting ud af klumpen, f.eks. arme, ben, næse. Lad børnene trække delene langsomt ud af klumpen, så der ikke går noget ler af den samlede klump. Fordelen ved at arbejde med klumpen er, at der ikke skal sættes løsdeler på. Disse kan falde af i den endelige brænding.

Når troldene er færdige, sættes de til tørring under plastik. Se jævnligt til leret under tørringen, let evt. på plastikken, så der kommer lidt mere luft til. Hele tørringsprocessen kan tage en uge eller mere, alt efter, hvor tørt og varmt det står til tørre.

Brænd evt. troldene ved omkring 1000 grader, hvis I har mulighed for det.

Brænding og nedkøling tager ca. 2-3 dage.

TROLDESNAK

Saml børnene og deres troldene og snak med dem om, hvad deres trold hedder.

- Hvorfor hedder de det?
- Ligner troldene noget andet end troldene?
- Hvordan har de lavet dem?
- Kan de forklare, hvordan de har skabt deres skulptur?
- Er det med tommeltotterne eller med hele hånden?

Bagefter kan I sammen i små grupper stille troldene op i små familier, og snakke om hvad de siger til hinanden. Er de sure på hinanden / Griner de / Leger de sammen / Sover de / Spiser de? Tag billeder af troldene og find en overskrift til hvert billede.

Aktivitet B2 : En farlig edderkop

Det skal du bruge

Sådan gør du

I denne aktivitet arbejder børnene med ler i naturen og skaber en frygtelig farlig edderkop. De prøver at arbejde i naturen.

Ler, grene, bær, frø osv.

Find billeder af edderkopper og snak med børnene om, hvordan en edderkop ser ud.

- Gå ud i skoven sammen med børnene og lad dem finde et træ, hvor de kan lave deres egen edderkop.
- Hvert barn får to klumper ler – en til forkroppen/hovedet og en til bagkroppen.
- De to klumper trykkes godt fast på stammen.
- Sæt 8 små grene i som ben – de skal sidde på forkroppen.
- Lav øjne - enten ved at prikke huller eller ved at sætte små frø i.
- Lav et sejt mønster på bagkroppen, fx et kors.

Kolofon

**Jorn+Børn er udviklet i regi af UD&LÆR i et samarbejde mellem
Børnekultur Silkeborg, Museum Jorn og Creuni**

September 2017

Redaktion: Ragnhild Melbye, Karen Friis, Katrine Nør Andersen

Fokusgruppe / sparringsgruppe:

Janni Laursen, Børnehuset Søholt

Karina Winkler, Granly

Charlotte Cetnie Hejl, Soring Børnehus

Helle Dourte, Sejs Skole

Ragnhild Rostbøll, Sejs Skole

Lone Just Andersen, Silkeborg Kommune

Ghita Warrer, Silkeborg Kommune

Sponsor: Faaborg Flytteforretning

Produktion af kasser: Silkeborg Produktionskole

Produktion af Jorn-dukkens kostume: De frivillige på Museum Jorn

Grafisk Design: hans VISUELLE VERDEN

Tryk: Plotteriet

Fotos:

Fra papirworkshop: © Julie Bach

©Donation Jorn, Silkeborg

museum
jorn

S I L K E B O R G